

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:
Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja svako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—. V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 24.

Sreda, 23. marca 1932.

Leto VII.

Med Jugoslavijo in Italijo se vrše po- gajanja,

za sklenitev trgovinske pogodbe.

V Rimu se vrše med zastopniki
Jugoslavije in Italije trgovinske po-
gajanja. »Piccolo di Trieste« pravi,
da pogajanja napredujejo in da se
mora najti modus vivendi, ki bo od-
govarjal ekonomskim potrebam.

Jugoslavija ima težko stališče,
ker je gospodarsko vezana tudi dru-
god, kar neugodno vpliva na razvoj
sodelovanja dveh sosednjih držav.

Deputaciji rudarjev in železničarjev.

Deputacija rudarjev v Beogradu.

V petek, dne 18. t. m., se je mu-
dila v Beogradu deputacija rudar-
jev, ki je zahtevala, da naj trbo-
veljska družba dobi vsaj dosedanje
količino državnih nabav. Vodil jo je
rudar Šober.

Deputacija železničarjev v Beogra-
du.

Te dni je bila v Beogradu depu-
tacija železničarjev iz dravske bano-
vine pod vodstvom sodr. Jernejčiča.
Predložena spomenica predlaga, da
se z ozirom na težki položaj izplača
razlika iz leta 1923 v znesku 11 mi-
lijonov 650.000 Din, ki je bila dovo-
ljena uslužbenstvu v dravski bano-
vini, pa še ni izplačana. Istotako po-
udarja spomenica, da naj se ne redu-
cira osobja, ker se redukcije zadnja
leta itak nprestano vrše.

Končno predlaga spomenica, da
naj se plače ne reducirajo zopet za
5 odstotkov zaslužka, ker so se zad-
nja leta zniževale že večkrat.

V prometnem ministristvu so ob-
ljubili, da bodo spomenico proučili
in storili, kar bo mogoče.

Razočarani nemški fašisti.

Kadar se žaba napihuje...

Šepetalo se je že dalje časa, da
pripravljajo nemški nacionalni soci-
alisti, ker so računali na Hitlerjevo
zmago, prevzem nemške vlade. No-
tranje ministristvo je ugotovilo, da so
že sestavili vladu, in sicer: kancler
Gregor Strasser, notranje Frick, zu-
nanje Rosenberg, finance dr.
Schlacht, gospodarstvo Junk, bram-
bo general Epp in pravo advokat
Frank II.

Vlada namerava prepovedati njih
naskakovalne in vojaško opremljene
zbore.

Premirje v Šanghaju.

Pred mirovnimi pogajanj.

Japonci so pričeli uvidevati, ka-
ko ogromna škoda jim nastaja tudi
za bodočnost zaradi bojkota japo-
nskega blaga na Kitajskem, nasprotno
bi pa imela dobiček zlasti Anglija.
Dosegel se je sporazum, da se določi
komisija dvanajstih članov, v kateri
bodo zastopane Kitajska, Japonska,
Francija, Anglija, Zedinjene države
in Italija, vsaka po enem civilnem in
enem vojaškem zastopniku. Ta ko-
misija bo nadzirala umik japonskih
čet s šanghajskega ozemlja. Nasprotni-
niki so nadalje pristali na ustavitev
sovražnosti. Sodelovali bodo tudi za-
stopniki Društva narodov. Japonska
vojaška oblast se sporazumu glede
umika čet upira kakor tudi nadzira-
nju umika. Zedinjene države pa se

Položaj v kovinski industriji.

Izgledi na izboljšanje so minimalni.

Že v prejšnji številki našega lista smo
ponočali o poteku ankete, katera je raz-
pravljala o položaju v kovinski industriji v
Dravski banovini.

Konferenca, na kateri so bili zastopani
pogled Delavskih zbornic in svobodnih stro-
kovnih organizacij tudi podjetniki in ostale
organizacije, je bila soglasnega mnenja, da
je treba podvzeti sledeče ukrepe:

1. V svrhu osiguranja prehrane je po-
treben takojšnji kredit v iznosu 500.000 Din.
Za ta kredit je že zaprosila krajevna brat-
ovska skladnica na Jesenicah pri Central-
nemu odboru za posredovanje dela v Beo-
gradu. Ta kredit naj bi vračali paritetno
podjetje in delavci.

2. Cenejša moka iz zalog Privilegirane-
ga izvoznega društva, ki naj bi dalo apro-
vizacijskemu odboru na Jesenicah moko po
cenah za izvozno trgovino.

3. Oskrba industrijskega delavstva s
cerialijami iz dela državnega kredita za pre-
hrano pasivnih krajev.

4. Podpiranje brezposelnih kovinskih
delavcev od strani banovine in socialnih
zavodov.

V sličnih pravicah naj se skuša osigurati
prehrana v vseh ostalih obratih, ki bi po-
polnoma počivali.

Nujno potrebno je, da sodeluje pri oskr-
bovanju nezaposlenih tudi država: zato se
mora uvesti poseben davek za pobijanje
posledic krize.

5. Ker je večina delavstva kovinskih
obratov zavarovana pri bratovskih skladni-
cah, je potrebno:

a) da se raztegne pooblastilo čl. 47 a
finančnega zakona tudi na bratovske sklad-
nice;

b) da se izpremeni čl. 47, 48, 49 in 50
pravilnika bratovskih skladnic tako, da re-
ducirani kovinarji ne bodo izgubili svojih
pravic iz penzijskega zavarovanja;

c) za časa redukcij naj plačujejo pod-
jetja prispevke za bolniško zavarovanje.

6. V pogledu carinske zaščite anketa
ne zahteva povisjanja carinskih postavk. Ob-
soja pa samovoljna tolmačenja carinskih
predpisov po carinskem uradništvu ter na-
vaja kot eklatanten primer slučaj ocar-
njenja trupcev za železarno šture kot pol-
fabrikat, kar je za preteklost v nasprotju
z dosedaj veljavno prakso, ki se v vsako-
letnih izkazih o izvozu objavlja. Brez pred-
hodnega obvestila zainteresiranih ni dopust-
no, da se praksa samovoljno izpreminja. S
takimi samovoljnimi izpremembami — v tem
slučaju je oškodovana tovarna za štiri me-
sečne delavske plače — se postavljajo kal-
kulacije na glavo in ustvarja kriza še tam,
kjer bi se mogla sicer morda premagati.

7. V svrhu pozitivne domače kovinske
industrije in produktivnega pobijanja neza-
poslenosti je potrebno:

a) pogodbe, sklenjene z inozemskimi
družbami glede dobave kovinskega materiala
(Batignolles, Dalmatien) naj se novelirajo
tako, da bodo inozemske družbe dolžne iz-
vršiti del naročil preko domače kovinske
industrije. Zlasti naj bo zabranjeno uvažati
carine proročne predmete, ki se izdelujejo v
državi in naj se tozadevne določbe finančne-
ga zakona naknadno izpremenijo. Ako ni mo-
goče doseči sporazumne izpremembe po-
godb, sklenjenih z inozemskimi družbami, naj
se izpremenijo s posebnim zakonom.

b) s posebnim zakonom naj se osnuje
zavod za financiranje industrije po vzorcih,
kakor se je zaščitil pri nas agrarni in fi-
nančni kredit in kakor so rešile to vprašanje
nekater druge države.

8. Anketa je končno ugotovila, da je
skrajšani delovni čas povsod predpostav-
ljati popolni obustavitvi dela.

Delavski zaupniki so zagovarjali skraj-
šanje delovnega časa pri nezavarovanih pla-
čah, delodajalski zastopniki pa so ugotovili,
da je mogoče skrajšati delovni čas le pri so-
razmerno znižanih plačah.

Soglasno je bilo sprejeto mnenje, da v
časih težkih kriz podjetja ne bi smela ra-
čunati pri obratovanju na prebitke in da
bi ne smela ustavljati obratov, kjer gre le
za kratkotrajne in zmagljive obratne izgu-
be.

Delavski zastopniki so bili mnenja, da
bi bila državna kontrola v svrhu ugotovitve
upravičenosti ustavljanja obratov in zniž-
vanja mezd v pričo sedanje težke krize po-
trebna.

sklicujejo na mirovni dogovor, po ka-
terem je zajamčena integriteta Kitaj-
ske ter da smatrajo Mandžurijo kot
del Kitajske.

Pričetek pogajanj je tu, zato pri-
čakujemo, da je konec klanja.

Kaj pravijo tovarnarji?

Vsebina treh konferenci predloženih iz-
jav je ta-le:

Zastopnik kr. banske uprave dr. C.
Pfeifer poudarja, da banska uprava sodeluje
po možnosti za omiljenje krize. Anketa ima
namen, podčrtati potrebo, da naj javne kor-
poracije podpirajo domačo industrijo. Za-
konita obveznost je to po IX. poglavju no-
vega obrtnega zakona. Banovinska uprava
ima v proračunu z državnimi prispevki ca.
33 milijonov dinarjev, od katerih se bo po-
rabilo za kovinske izdelke ca. 12 milijonov
dinarjev. Večjih izdatkov ni mogoče naprav-
ljati zaradi potrebne štednje.

Železarna Muta ob Dravi izjavlja, da
je nje konsument kmet, ki danes nima de-
narja. Železarna pa ima tudi inozemsko kon-
kurenco. Leta 1928 se je uvozilo 900.000 kg
izdelkov v vrednosti 10 milijonov Din, leta
1929 pa 531.000 kg za 6,6 milijonov Din.
Domača produkcija bi pa zadoščala. V Srbiji
se je baje naselil podjetnik, ki dela motike
iz starega železa. Važno je tudi praznoverje,
da so domači izdelki slabšeji kakor inozem-
ski. Dovoljuje se tudi tujim podjetnikom to-
vornine in carine prosti uvoz za ves material,
orodje, stroje itd. Potrebno je preskrbeti
denar konsumentu in producentu, pa bo vse
v redu. Gre za bodočnost.

Strojne tovarne v Ljubljani izjavljajo,
da zaposlenost ogroža znatno prepočasni in-
kaso dobnoimetja pri javnih oblastih. Z raz-
položljivo gotovino bi tovarna lahko več de-
lala na zalogo. Potrebno je varstvo domače
industrije in delavstva. Splitska občina je
gradila vodovod, cevi je naročila na Čeho-
slovaškem, ker ni upoštevala predpisov no-
vega obrtnega zakona in zakona o državnem
računovodstvu. Dobava drogov za električni
vod v Novem Sadu je oskrbela firma v Bu-
dimpešti brez carine, dasi so Strojne tovarne
nudile najnižje cene. Dalje so banovinske in
občinske doklade v dravski banovini mnogo
večje, nego v drugih banovinah. Tako je pri-
stojbina za kuluk in cestni davek 30 odst.
višja kakor v drugih banovinah. Poleg tega
imamo še trošarino za premost, za konzum
elektrike in pristojbino za vagonске tovore.
Ta bremena obremenjujejo produkcijo. Eden
vzrokov pa je tudi geografska ekscentrič-
nost Slovenije.

Želblarska zadruga v Kropi poroča, da
je pred dvema letoma zaposlovala 265 de-
lavcev in 15 nameščencev. Sedaj zaposluje
130 delavcev in 8 uradnikov; celih osem
ur pa le še 35 želbljarjev. Sledili bodo na-
daljnji dopusti in odpusti. Zadruga je znižala
vse plače za 12 odstotkov. Odpisati bi mo-
rali 40 odstotkov, če bi hoteli delati to leto
brez izgube. Vpokojenim želbljarjem smo mo-
rali znižati pokojnine in jo bo treba še zni-
žati na četrtino. Zadruga nima rezerv in do-
volj svojega kapitala. Izostala so naročila
železnice. Blago je bilo naročeno na Poljskem
proti tobaku. Tako je zadnji jesen kmet
obubožal. Trgovina skoraj stoji. Davi zadru-
go tudi zunanja konkurenca. Uvoz vijakov
in sličnega blaga bi se moral preprečiti.
Tuje firme prodajajo blago po dumping-
cenah. Naše železo je najdražje v vsej Ev-
ropi, izveniši morda Albanijo, Bolgarijo in
Grčijo. Vzrok je carina za valjano železo.
Izvoz pa se otežkuje z najnovejšimi de-
viznimi odredbami in nesigurnostjo kredi-
tov.

Rudnik in železarna šture pravi, da ni
denarja in ne naročil.

Firma se pritožuje proti previsoki carini
za uvoz polfabrikata cageli. Ta polfabrikat
je bil obdavčen s carino 5 zlatih dinarjev
še meseca septembra, sedaj pa znaša 12 Din.
Gre za 840 ton blaga in je to milijonski
znesek. Šele 10. t. m. smo mogli vložiti pri-
tožbo za formalno rešenje zadeve. A po-
tem bo potrebna še tožba na državni svet.
Zato konca krize še ne bo okoli pol leta.
Težko je tembolji, ker ne vemo, če dobimo
denar in kdaj ga dobimo. Okoli 300 ljudi je
brez posla. Virov za posojila ni več. Izde-
lamo lahko na leto 1500 vagonov železa (v
valjarni) in 200 vagonov litin v livarni. Pro-
dali smo leta 1929 700 vagonov železa in
50 vagonov litin, leta 1930 550 in 51, leta
1931 500 in 37, leta 1932 pa le 17 in 2.
Grozni obremen podražitev železniških tarif.
Ostale zahteve so enake kakor drugih pod-
jetnikov.

Tvornica bakra in medu (Zugmayer in
Gruber) v Slovenski Bistrici izjavlja, da še
obratuje. Preti pa ta nevarnost, če ne bodo
poravnani večji zneski za železniške doba-
ve. Z naročili smo preskrbljeni za več me-
secev, toda denar potrebujemo. Število de-
lavstva smo skrčili v zadnjih dveh mesecih
zaradi tega nekoliko in delamo pol dneva.
Denar potrebujemo zaradi naročanja bakra
v inozemstvu, a ovirajo nabavo tudi devizni
predpisi. Če bi teh ovir ne bilo, bi bila zo-
poslitev popolna.

Težki dnevi jeseniških kovinarjev.

Situacijska poročila iz Jesenic.

Dne 12. marca so se vršili razgovori med
zastopniki delavcev in g. Westnom. Le-ta
je protestiral proti postopanju delavcev v
martinarnici, kateri so inž. Rekarja vrgli iz
obrata. S. Jeram je izjavil, da organizacija
s tem dogodkom ni v nikaki zvezi. Dogo-
dek sam pa kaže, da je uvajanje novega si-
stema v tovarni izzvalo burjo ogorčenja. Pri
tej priliki je s. Jeram omenil, da bo vplival
na delavstvo, da bo priznalo podjetju pravo-
vico nastavljanja in odstavljanja vodilnih
organov podjetja.

O tej zadevi je bilo govora na zaupni-
skih sestankih in je bila odločitev prepu-
ščena članskemu zborovanju, ki se je vr-
šilo 15. t. m. Delavstvo je sprva odklanjalo
podajanje kakršnihkoli izjav. Kljub silnemu
trudju je končno s. Jeram vendarle mogel
zadevo pojasniti, nakar se je vršilo tajno
glasovanje, katero je osvojilo predlog s. Je-
rama in tekst izjave.

O stvari se je govorilo tudi še na zbo-
rovanju, ob ogromni udeležbi vsega delav-
stva. Tudi tu je vladalo precejšnje negodo-
vanje, ko se je zvedelo za sklep članskega
zborovanja. Nasprotniki pa so znali stvar
izbrabiti in so hujskali delavce, češ, da naj
obračunajo z Jeramom, ki da jih je izdal
itd. Ta agitacija res ni ostala brez posledic.
Nerazsodni so že nekaj dni potem prote-
stirali proti sklepu članskega zborovanja.
16. marca je zaupniško zborovanje izreklo
soglasno zaupnico s. Jeramu in odobrilo
njegovo dosedanje delovanje.

Doslej se podjetju še vedno ni posre-
čilo dobiti kredita. G. Westen je imel 17.
marca ponovne razgovore z zaupniki kovi-
narjev v Ljubljani, pri kateri priliki se je sil-
no pritoževal radi jeseniških izgredov. Za-
upniki pa so mu pojasnili vzroke, ki so za-
krivil, da je prišlo do izbruh delavske ne-
volje.

Zanimiva je izjava g. Westna o kartelu
cevi, ki hoče priznati KID samo 20 odst.
domačega trga!

Na zborovanju 18. marca se je govorilo
tudi o delavskem časopisu. Grajal se je
pisanje meščanskih listov, ki ne pišejo tako
kot bi morali.

Na predlog s. Jerama so sklenili navzo-
či delavci podpreti tiskovni sklad »Delav-
ske politike« kot dokaz, da delavci tudi v
težkih časih ne sme pozabiti na svoj tisk.
V ta namen so zbrali Din 334.—.

Vsa čast našim delavskim ženam. Nji-
hova disciplina je vzorna in poštvalnost
brezmejna. Žene stražijo vhode v tovarne
dan in noč in so poleg tega vedno na me-
stu, kadar jih kliče organizacija. Lepše bi
zavedne žene ne moge dokazati, da klic po
enakopravnosti ni več fraza, ampak že dej-
stvo.

V pisarni strokovne organizacije vlada
cel dan silno vrvenje kot v mravljišču. »Fi-
nančni ministere« s. Azman ima polne roke
dela, tajnik s. Toman piše na stroj kot iz-
veščana tiparica, sekundira mu s. Flik.
S. Mohorič je kot poveljnik cel dan obko-
ljen od vseh onih, ki žele navodil in infor-
macij. Zlasti zaposleni in uvaževani so tudi
vodniki straž, ss. Čelešnik, Pogačnik, Jerala
in Rape.

S. Jeramu odpoveduje grlo, glas mu že
brenči kot pokvarjeni radijski zvočnik.

Toda klub vsemu vlada med delavci
zavest, da bo s pomočjo organizacije mo-
goče prebroditi tudi te težke dneve. Soli-
darni in enotni si bomo priborili naš pro-
stor na soncu!

V soboto, dne 19. marca 1932 so se
vršili pogovori z generalnim ravnanjem
KID radi odobritve posojila z znesku 500
tisoč dinarjev. Podjetje je sklep končno-
veljavno podpisalo in obenem pristalo na
izplačilo prve polovice. Pri sklepanju po-
godb so bili navzoči: ss. Jeram in Toman,
za JSZ Gasser in za NSZ Marković.

Nadalje je podjetje pristalo v načelu na
predloge SMRJ za slučaj obnovitve dela v
tovarni. Zagotovljena je zopetna zaposlitev
celokupnega delavstva na ta način, da se
bodo, če drugače ne bo šlo, partije menja-
vale.

Dosežen je sporazum glede opravljanja
vzdrževalnih del v tovarnah KID za čas pre-
kinjenja obrata in vse formalnosti, ki se ti-
čejo nakladanja blaga iz skladišč. Za ta dela
v postev prihajajoči delavci morejo pasirati
straže le z legitimacijami SMRJ, ki se jim
bodo izdajale neposredno pri vходу v to-
varno.

V nedeljo, dne 20. t. m. je odpotovala
ponovno večja delegacija v Beograd, pred-
vsem z namenom, da se merodajne faktorje
pribodi za nakazilo kredita z znesku 30 mi-
lijonov Din, kolikor ga KID potrebuje za zo-
petno vzpostavitev obrata. V delegaciji so:
Jeram, Čelešnik, Zugwitzeva; nadalje Gas-
ser in Marković.

Po povratku delegacije bo sklicano zborovanje.

Delavske straže pred tovarniškimi poslopiji imajo pravico vsakega, ki hoče v tovarno, legitimirati. Kdor se zoperstavi odredbam organizacije, se bo v vsakem slučaju moral zagovarjati pred celokupnim delavstvom.

Naloge obratnih zaupnikov na Španskem

Naloge obratnih zaupnikov na Španskem.

Španski minister dela je predložil parlamentu načrt zakona o sodločevanju delavcev v obratnih obratih.

Po zakonu je obratni zaupnik bolj ali manj pomožni organ strokovnih organizacij. Paziti mora na izvrševanje tarifnih pogodb, ki jih sklenuje strokovne organizacije. Poslati mora na tri mesece poročilo strokovni organizaciji o svojem delovanju. Dalje imajo obratni odbori nalogo, skrbeti za izvajanje socialnopolitičnih zakonov v obratu, sodelovati pri sestavljanju delovnega reda ter pregledati bilanco itd. Vodstvo obrata mora zaslišati zaupnike ob nameščanju in odpuščenju delavcev. Njih naloga v obratih je tudi, da sodelujejo pri organizaciji obrata in opazovati gibanje med produkcijo in mezdo. Pospeševati morajo tudi telesno in duševno blagostanje delavcev, splošno in poklicno izobrazbo. V njih delokrog spadajo tudi vajeniške zadeve. Zanimati se morajo ob čuvanju obratne tajnosti za cene nakupa surovin, za stroške uprave, gospodarsko poslovanje (dividende in mezde) itd. Če podjetnik na primer hoče zaradi gospodarske krize delavce odpustiti, mora o tem prej sporočiti obratnemu odboru, da ta stavi predloge, kako naj bi se odpuštom izognili, morda s skrajšanjem delovnega časa itd. Tudi, če namerava podjetnik naložiti delavcu redovno kazen, mora to sporočiti obratnemu odboru in navesti razloge. Ta zakon pomeni nadaljnjo zmago kolektivnega delavskega prava na svetu. V svoji utemeljitvi pravi socialistični minister dela, sodrug Caballero, izrecno, da ne zadošča, da bi delavce v obratih ščitili samo iz človeških razlogov, nego jim moramo v okviru njih organizacije zagotoviti pravico sodločevanja v obratu na zakoniti podlagi.

Hitlerjev volilni maček. Hitlerjeva stranka je napravila v berlinskih tiskarnah okoli 40 milijonov dinarjev dolga. Vsega volilnega dolga pa ima stranka okoli 80 milijonov dinarjev. S takim denarjem vsaka stranka lahko dela veliko reklamo. Težka industrija naj sedaj še te dolgove plača!

J. Arh:

Rudarji drž. rudnikov v borbi za svoj obstoj

Ne znižujte že itak prenizkih plač!

Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu, je z dopisom pod Pov. br. 190-32 obvestila uprave vseh svojih rudnikov, kakor tudi delavske zastopstva, da je g. Minister za rube in šume v Beogradu z rešenjem pod R. br. 29-32, odpovedal sedaj veljavni »Radni ugovor« za rudarsko delavstvo drž. rudnikov, in da stopi v veljavo s 1. aprilom t. l. nov »Radni ugovor«.

To bi se samo na sebi ne bilo tako hudo, če bi ne bila javna tajnost, da se s to odpovedjo namerava globoko znižati že itak premale plače rudarjev. Že pri zadnjih pogajanjih, ki so se vršila v Sarajevu dne 11. in 12. jan. t. l., se ni moglo priti do sporazuma iz razloga, ker je uprava zahtevala

povprečno 21% znižanje plač,

a delavski zastopniki pa niso mogli pristati na nobeno znižanje, ker že sedanje plače ne odgovarjajo.

Ko je delavstvo državnih rudnikov Zabukovca in Velenje v Dravski banovini zaznalo, da se mu hoče višino plače v bodoče regulirati kar ukaznim potom, se ga je polastilo ogromno razburjenje. Odločno je zahtevalo od Zveze rudarjev Jugoslavije, da podvzame vse korake na merodajnih mestih, da se ta nameravani napad na plače odbije.

Vodstvo Zveze rudarjev je, da se vsakemu pretiravanju izogne in pokaže samo čisto resnično sliko bode tega delavstva, poslalo na oba rudnika vprašalne pise s 13 vprašanji, na katere so imeli odgovoriti: II. skupina Rudarske zadruge in zdravnik bratovske skladišnice. To se je izvršilo, in evo javnosti žive slike iz življenja teh ljudi.

Rudnik Velenje.

Na tem rudniku je zaposlenih 459 delavcev; od teh je 117 samcev in 342 oženjenih, ki morajo preživljati 342 žen in 808 otrok. Skupaj 1609 oseb. Povprečna temeljna plača znaša Din 33 dnevno; povprečna akordna pa všteti vse obrate Din 38.01. Ti rudarji so poleg teh nizkih mezd izgubili v pretečenem letu na zaslužku Din 1.100.000 vsled praznovanja štihtov, in je njihov dolg na življenjskih potrebščinah znašal ob koncu leta 1931 Din 473.017.85. Zdravniško ugotovljeno je, da je to delavstvo vsled pomanjkanja hrane neopredno. Žene boleha za večino na splavih, radi težkega in napornega dela na polju. Otroci ostajajo nerazviti in bledi, kar je posledica nezadostne prehrane. Obledela otrok v zdravstvenem oziru absolutno ne odgovarja.

Rudnik Zabukovca.

Tu je zaposlenih 399 delavcev, od teh je 179 samcev in 220 oženjenih, ki morajo preživljati 215 žen in 580 otrok. Skupaj 1194 oseb. Povprečna temeljna mezda znaša Din 30 dnevno, povprečna akordna pa Din 37.50. Ti rudarji še sicer do danes ne praznujejo, a so vendar zbog nizkih mezd dolgovali na življenjskih potrebščinah ob koncu leta 1931 Din 520.000. Delavstvo predvsem boleha na revmi, pljučnih boleznih, angini in prehladu. 30% žen in otrok boluje na sapilih, črevesnem katarju in tuberkulozi. Poleg tega boluje 25% otrok vsled slabe prehrane in pomanjkanja zraka. Njih obleka je nezadostna in napravljena po večini iz krp starega blaga.

To je žalostna, a resnična slika o položaju ne samo v teh dveh zgoraj navedenih drž. rudnikih, temveč

v vseh rudnikih s približno 13.000 delavci in 37.000 družinski člani.

Sedaj pa vzemimo konkreten slučaj: rudar s 5 člansko družino (a koliko jih je, ki jih imajo več), ki dela na gospodski dnini ali pa če v jami slabo zasluži, ima dnevno Din 33, zasluži mesečno na 18 storjenih štihtov Din 594. Od tega ima odbitke: za pokojninsko zavarovanje Din 54, za bolniško Din 35, za Delavsko zbornico Din 3, za II. skupino in brezposelnost Din 2, davek Din 3 in še razni drugi odbitki povprečno po Din 6, znaša skupaj Din 103. Torej mu ostane čisti mesečni dohodek Din 491, ali

Din 16.37 dnevno, oz. Din 2.73 za preživljanje in obleko na enega družinskega člana in dan.

Kdo more sedaj trditi, da je pri sedanjih draginskih razmerah še mogoče s tem živeti?

ln sedaj naj se to stanje še poslabša?

Ko je Zveza rudarjev Jugoslavije na zahtevo tega delavstva v nedeljo, dne 13. marca sklicala protestne shode proti nameravanemu znižanju plač v Velenju in Zabukovci, je velikanska udeležba rudarjev pričala, da je to delavstvo odločno proti vsakemu poslabšanju obstoječega položaja. Sprejete so bile soglasno razne spomenice in poslale ministrstvu za rube in šume v Beograd in kr. banski upravi Dravske banovine v Ljubljani.

S tem je to delavstvo po svoji organizaciji in II. skupini Rudarske zadruge, mirno, a odločno povedalo, da je sicer vedno pripravljeno soprispevati s svojim težkim in nevarnim fizičnim delom globoko pod zemljo, za dobrobit skupnosti, a vendar mora le ta razumeti, da je delavstvo treba za to težko žrtev odškodovati tako, da bo moglo živeti življenje človeka vredno.

To bi želeli, da razume in uvažuje tudi uprava državnih rudnikov. Zakaj, ve naj, da lačna in sestrana žival slabo vleče, in da je v tem primeru pred ta voz vprežen človek-rudar.

Protestna stavka na Poljskem.

Protí socialni reakciji.

Protestna stavka na Poljskem, ki jo je socialistična stranka sklenila, je po mestih uspela. V celoti je v celí deželi dne 16. t. m. stavkalo nad 50 odstotkov delavstva. Listi niso izhajali. Kljub prepovedi je delavstvo priredilo veliko število shodov, na katerih je protestiralo proti nameravani reformi socialnega zavarovanja, odpravi delavskih dopustov in podaljšanju delovnega časa.

Nezaposlenost v Italiji. Do konca februarja t. l. je narastlo število nezaposlenih na 1.157.000. To so nezaposleni, ki so navedeni v statistiki socialnega zavarovanja. Podpora za nezaposlene dobiva 302.000 nezaposlenih.

Izkoristite

ugoden nakup ostankov v TEKSTIL-BAZARJU v Mariboru / Ostanki, meter po Din 6—, 7—, 8—, 9— in 10—

Angelo Cerkenik:

ROSA.

(Povest.)

Bojo je skrčil pesti...

— O, daj... ubijem ga! Tvoj mož!

— Bil je moj mož, od te ure ni več!

— Kaj? je vzrohnal njen mož.

— Z vami sem opravila, gospod! Odidite!

Obrnil se je in se za kratek hip oddaljil.

— Daj mi poljub, Bojo, vsaj en poljub! Svoji

Tanji, Bojo, svoji mali Tanji!

Rosa je molčala in borila v sebi oster boj.

— Poljubi jo, Bojo, če meniš... je vsa blede

zašepetala Rosa.

Tanja je pogledala Roso in je vse uganila.

— To, to...

— Da, Tanja, moja žena je!

— Tvoja žena? Ne, tedaj ni potrebno... te-

daj me ne smeš poljubiti!

Rosa se je dvignila, se približala Tanji, ji podala roko, jo pritegnila nase in jo poljubila na ustnice.

Tanja je glasno zajokala, Rosa je solzo nasilno zatrla in jo božala po glavi.

— Sestra moja ljubljena, uboga! Poljubi jo,

Bojo! Zavoljo tebe je dala možu slovo.

Bojo jo je poljubil na čelo.

— Zakaj moram biti baš jaz tako nesrečna, zakaj?

Zaman je spraševala. Vsi so molčali. Njen mož se ji je zopet približal.

— Tanja, čas je, oditi bova morala.

— Gospod, povedala sem vam že dovolj jasno! Izginite pri tej priči!

— Tanja, kaj govoriš?

— Kar sem rekla, ne bom oporekla! Proč lažnivec, morilec, tat!

— Tanja!

Njegov glas je bil preteč, njegovo oko je zrlo divje in srdito.

Tanja se ni več ozrla nanj.

— Pojdim, je rekla.

Vsi trije so odšli, v Veneciji pa je bučalo. Rusi so prepevali in plesali. Žene bivših guvernerjev, visokih častnikov in uradnikov, aristokratine so se vse našminkane, napol pijane, iz obupa zmorlinirane, prodajale na vse mogoče načine, prodajale za pare... Publika pa se je razposajeno krohotala in jim metala drobiž, kakor se meče medvedom, zaprtim v kletki, kruh. Trezni gostje so lokal že davno zapustili.

Proti pristanišču na Donavi so stopali trije, globoko pogreznjeni v molk, razpletajoč vsak zase pred duševnimi si očmi bližnjo bodočnost.

Sledila jim je senca.

Stopili so na parnik, ki jih je prepeljal v Beograd.

IX.

— Kaj zdaj?

Na Bojanovo vprašanje je Tanja brez obotavljanja jasno in nedvoumno odgovorila:

— Zdaj nimam več moža. Našla si bom kakšno primerno službo in bom živela, kakor živi na tisoče drugih žensk. Delala bom.

— Boš pela po kabareti, s krožnikom hodiš od mize do mize, Tanja?

V njegovem glasu se je očitaval zadrževan jok.

— Ne bom, Bojo! Pošteno se bom preživljala, to ti jamčim.

Doma in po svetu.

Senator Ivan Hribar in podunavska zveza. Senator Ivan Hribar se je ostro izrekel proti podunavski zvezi držav. Senator meni, da gre za reševanje Avstrije in Madžarske. Po našem mnenju tu ne gre za reševanje dveh držav, marveč je potrebno, da se uredi gospodarsko-politične zadeve tudi s socialnega vidika. Predvsem mora stremeti vsaka politika za sporazumom in sodelovanjem narodov.

Za avtonomijo vseučilišč. V senatu je zagovarjal bivši rektor beograjske univerze avtonomijo vseučilišč. Pooblastilo prosvetnemu ministrstvu, da sme desetino osebja vseučilišč reducirati, ne more koristiti znanosti, ker povzroča nepotrebno vznemirjanje. Vseučilišča morajo biti avtonomna. Narodnemu motivu, da se dijak s tem prisili, da študirajo v drugih krajih, ne bo v prid. Dijakom naj se da primerno priliko in ugodnosti, pa bodo sami študirali drugod. S silo pa to ne gre. Uspeh bo nasproten.

Stoletnice Goethejeve smrti se spominja danes, dne 22. t. m., ves kulturni svet. Johann Wolfgang von Goethe, rojen 28. avgusta 1749 v Frankfurtu ob Meni, je umrl 22. marca 1832 v Weimarju. Bil je za svojo dobo največji pesnik in mislec Nemčije in še danes njegova dela niso izgubila popolnoma svoje vrednosti, dasi nam predstavljajo čisto drugi svet, kakor smo ga delavci danes vajeni. Goethe se je zanimal tudi za srbsko narodno pesništvo in ima zato za Jugoslavijo še poseben pomen. Zato so se, kakor po vseh večjih krajih sveta, tudi v Jugoslaviji v raznih mestih že vršile svečanosti v počast Goetheju in deloma se še bodo. Tudi vsi listi so prinesli več ali manj uspele članke o njem, zlasti revija »Življenje in svet«, ki je celo svojo zadnjo številko posvetila njemu.

Vsi protestni shodi prepovedani. Za preteklo nedeljo, dne 20. t. m. sklicani protestni shodi svobodnih strokovnih organizacij v vseh večjih industrijskih krajih Dravske banovine so bili oblastveno prepovedani in se zato niso mogli vršiti. — Kakor smo obveščeni, je bil v Guštanju prepovedan tudi občni zbor »Svobode«, ki je bil slučajno sklican za ta dan.

Odredbe proti izvažanju denarja. Ponovno so izšle ostre odredbe proti izvažanju denarja iz države. Mi denarja nismo izvažali, ker ga nimamo. Kdor ga je izvažal, naj ga kaznujejo.

Petdinarski bankovci se vzamejo iz prometa. Zamenjavala jih bo Narodna banka v dobi treh let.

Rosa ju je pustila sama.

V svoj dnevnik je pisala:

»Vem, kaj mi je storiti in vendar mi je, da bi umrla! Vem: Bojo je njen, ves njen, jaz pa imam pravico, ki mi jo daje zakon, posvetna in cerkvena oblast.

Še ne, samo zdaj še ne!

Mogoče se vse še kako drugače obrne. Morebiti bo tehtal... morebiti se bo tehtnica nagnila na mojo stran!

Kako sem otročja in neumna! Še nikdar nisem bila tako smešna. Biti dobra, odpovedati se možu? Ali bi Tanja mogla sprejeti tolikšno velikodušnost, če je sama velikodušna in če sama ni velikodušna, zakaj bi morala biti jaz plemenita... Kaj bi rekel Bojo? Ali ne bi Tanja postala v njegovih očeh grda, umazana?

Da, Tanja bi ne bila več čista in sveta.

Saj bi ne mogla sprejeti te žrtve... ne, nikdar...

A takšno življenje! Ali je sploh možno življenje poleg moža?

O, ali niso bile moje besede o spolnosti in ljubezni le lepa retorična ornamentika? Ali ni tudi v meni dominantna vsega mojega notranjega življenja instinkt, glas krvi, pramoč zverinskega?

Kje je notranja svoboda?

Kako morem njega prepričati, če niti sama s seboj ne morem poravnati svojih računov?

Kaj bo ukrenila Tanja? ...

Kako bedna sem... zdaj čakam na njen korak.

Jokala bi nad svojo slabostjo! Tanja je poljubila Boja in mu stisnila roko.

Nabirajte člane

za Cankarjevo družbo. Za 20 Din dobi vsak član 4 lepe knjige.

Gimnazijski ravnatelj Bogomil Remec v Ljubljani je premeščen po službeni potrebi v Kruševac na realno gimnazijo.

Konferenca podunavskih držav se bo vršila po Tardieujevem načrtu kmalu po veliki noči. Razpravljale bodo pozvane države o podunavski zvezi.

Čehi in dunajske občinske volitve. Dunajski socialni demokrati so se dogovorili z dunajsko socialno-demokratsko stranko, da kandidirajo tri svoje člane v dunajski občinski svet. Dunajski čehoslovaški meščani pa bodo glasovali za dunajske kršćanske socialce, kakor zadnjič koroški Slovenci za heimwehrovce in kršćanske socialce.

Tirolski monarhisti žele, da bi se truplo bivšega avstrijskega cesarja Karla prepeljalo z Madeire v Avstrijo, v Išl ali Hall. S tem bi priredili monarhistično demonstracijo.

Deželnozbornske volitve v Meklenburg-Strelicu. Pri deželnozbornskih volitvah v Meklenburg-Strelicu so dobili nemški nacionalci 11, socialni demokrati 10, nacionalni socialisti 9, komunisti 3, zedinjeni meščani 1, posestniki 1, kršćanski socialci pa nobenega mandata.

Gospodarska stranka v Nemčiji je že davno predlagala, da naj se volilna pravica za deželne zbornice in državni parlament dovoli šele s petindvajsetim letom. Za ta predlog so vse vladne stranke. Socialni demokrati so mnenja, da bi bila najvišja doba za volilno pravico enaindvajseto leto. Večinske stranke menijo, da bi s tem preprečile radikalizacijo parlamentov. Neverjetno je pa, da bi bil predlog reakcije sprejet, ker potrebuje dvetretjinsko večino, ker gre za izpremembo ustave.

Volitve deželnih zborov v Nemčiji. Razen v Prusiji bodo imeli volitve v deželni zbor tudi na Bavarskem, Württemberskem in v Anhaltu.

Proti uredniku tednika »Die Weltbühne«. Ossietzki, je berlinsko državno sodišče uvedlo postopanje radi omalovaževanja vojaške časti, zagrešenega s tem, da je v svojem listu objavil članek pisatelja Kurta Tuholskega, ki se točasno mudi v Parizu, z naslovom: »Zastrazeno bojišče.« V tem članku se je nahajal tudi sledeči stavek: »Skozi cela štiri leta smo imeli dolge kvadratne milje, na katerih je bilo morjenje zapovedano, medtem ko se je komaj dobre pol ure hoda od tu oddaljeno, umor strogo kaznoval. Sem rekel umor? Seveda umor. Kajti vojaki so morilci.« Že lansko leto je državno sodišče urednika Ossietzki radi izdaje vojaških tajnosti, zakriviljenih s tem, da je v »Weltbühne« objavil številčno moč nemške armade, obsodilo na poldrugo leto ječe. Rzsodbo v novem procesu pričakuje javnost z zanimanjem. Tednik »Die Weltbühne«, ki v obliki brošure obravnava v raznih aktualnih člankih sodobna politična in kulturna vprašanja, je od leta 1929 pri nas prepovedan.

Čehoslovaška investicijska politika. Krizo imajo tudi na Čehoslovaškem. Zato je lani izdala Čehoslovaška za investicijska dela nad 5.5 milijard dinarjev.

Maršal Pilsudski je Jože. Rojen je bil Pilsudski leta 1860 v Litvi. Med svetovno vojno je vodil poljske legije. Na verzajlski konferenci je bila sklenjena ustanovitev samostojne Poljske. Pilsudski je s pomočjo socialne demokracije konstituiral poljsko državo in ji moral dati pod pritiskom delavstva svobodno ustavo ter znatno socialno-politično zakonodajo.

Reforma volilne pravice v Franciji. Nameravajo volilno reformo, ki jo je predlagala vlada, je pokopal senat in poslanska zbornica je opustila svojo namero. Ožje volitve torej ostanejo, žene ne dobe volilne pravice in tudi zbornica se ne bo zmanjšala.

Znižajte najemnine.

Velik protestni shod stanovanjskih najemnikov v Mariboru.

Akcijski odbor za znižanje stanovanjskih najemnin je sklical za petek, dne 18. t. m. veliko protestno zborovanje, katerega se je udeležilo okrog 3000 stanovanjskih najemnikov. Po uvodnem govoru predsednika shoda je povzel besedo s. Petejan, ki je v svojem referatu dokazal s številskimi, kako krivične so sedanje najemnine v razmerju z mezdami delavcev in nameščencev. Prejemki uslužbencev so se v zadnjih letih znižali skoro v vseh obratih in uradih, tako da so sedanje mezde za okoli 30% nižje kakor pred vojno. Najemnine pa so baš v tem času naravnost ogromno porasle. Tako so leta 1928 plačali mariborski najemniki skupno 17 in pol milijona dinarjev najemnin, leta 1929 (ko je bil odpravljen stanovanjski zakon), pa že nad 26 milijonov, leta 1930 nad 29 milijonov in leta 1931 pa so najemnine znašale skupno čez 32 milijonov dinarjev. V teh vplačanih zneskih pa še niso vštete najemnine novih zgradb.

Referent je v svojem nadaljnjem govoru obžaloval, da niso navzoči mariborski narodni poslanci, da bi jim zamogel sporočiti, da je oblast prepovedala v Dravski banovini vse protestne shode, katere so sklicale svobodne strokovne organizacije za minulo nedeljo v obrambo delavskih pravic.

Skrajni čas je, da vlada izda zakonito zaščito najemnikov, s katero se naj prisili hišne lastnike, ki še do danes niso prav nič žrtvovali za skupnost, da znižajo najemnino stanovanj in poslovnih lokalov.

Govorili so še sodni svetnik dr. Travner, predsednik trgovskega gremija Vilko Weixl in za Delavsko zbornico s. Čeh, nato pa je bila soglasno sprejeta naslednja resolucija, iz katere posnemamo sledeče:

Resolucija ugotavlja, da hišni posestniki čezmerno izkoriščajo stanovanjske najemnike, kateri se nahajajo v naravnost obupnem položaju. Plače delavcev, privatnih in državnih uslužbencev so se zelo znižale, obrtniki in trgovci trpijo vsled krize, le najemnine za stanovanja in poslovne prostore so ostale enako pretirane. Vsi pozivi oblasti hišnim posestnikom ne zaležejo nič. V vseh državah je uvedena zaščita najemnikov pred brezvestnim izkoriščanjem. Tembolj je ta zaščita potrebna pri nas. Za najemnike stanovanj in poslovnih prostorov naj se uvede maksimiranje najemnin v razmerju 1 krona = 10 Din in sicer na podlagi ugotovljene najemnine z dne 1. julija 1914. Hišni gospodar ali najemnik, ki zahteva ali ponuja višjo najemnino, se naj kaznuje radi oduševstva oziroma zavajanja k oduševstvu z zaporom in denarno globo, ki zapade v prid fonda za zgradbo cenjenih stanovanj. Od 1. aprila 1932 naprej pa do uveljavljenja novega zakona se zniža dosedanja najemnina vsem najemnikom stanovanj in lokalov za toliko odstotkov, kolikor so se zmanjšali njihovi dohodki.

V Mariboru stanujočim državnim nameščencem naj se s 1. aprilom priznajo dražinske doklade v prvem dražinskem razredu. Ocenjena vrednost stanovanj državnih civilnih uslužbencev v državnih ali samoupravnih zgradbah naj se zmanjša za najmanj 50%, to je na polovico sedanje z uredbo določene najemnine. Če pa je stanovanje del službenih dohodkov, ali pa stanuje uslužbenec v njem le zaradi službene potrebe, naj se za tako stanovanje ne plača nikakršne najemnine. Banovina naj zniža najemnine v svojih poslopih za toliko, za kolikor so bili znižani dohodki državnih uslužbencev.

Zlasti naj tudi mestna občina mariborska zniža najemnine svojih zasilnih stanovanj. Ako bi resolucija ne našla odziva in bi vlada ne izdala potrebnega zakona za zaščito stanovanjskih najemnikov, izjavlja resolucija, da bodo najemniki posegli po samoozbambi, ter bodo sami znižali najemnine z veljavnostjo za nazaj od 1. oktobra 1931 v izmeri 30% od zneska najemnine, ki presega zlato pariteto.

Resolucijo bo izročila posebna deputacija, ki je bila izvoljena na shodu, vsem merodajnim faktorjem. Izvoljen je bil nadalje tudi pripravljalni odbor za obnovo društva stanovanjskih najemnikov.

Vprašanje neznosnih najemnin živo zadene vse delovne sloje, zato so se tej protestni akciji pridružile tudi svobodne strokovne organizacije. Treba pa je tudi pri tej priliki poudariti, da so shodu prisostvovali z mlimi izjemami le delavci in nameščenci, katere vidimo vedno na shodih, sklicanih po svobodnih strokovnih organizacijah.

Maribor.

Še k občenemu zboru »Svobode«. V poročilu o poteku občnega zbora »Svobode« v zadnji številki našega lista je pomotoma izostalo, da sta bila v novi odbor izvoljena še s. Beigott Alojz in Potisk Fric kot gospodarja.

Špeharski trg. Prihodnji špeharski trg se bo vršil v četrtek, dne 24. t. m.

Strogi pasji zapor. Dne 16. marca 1932 je bila na nekem psu, volčje pasme, rjave barve, v Jezdarski ulici št. 8 ugotovljena steklina. Ker še ni dognano, če so bili od dotičnega psa ugriznjeni ljudje in živali, se naroča, da se mora vsak tak slučaj javiti mestnemu načelnstvu. V smislu čl. 56 in 57 živ. kuž. zakona z dne 14. junija 1928 se odreja do nadaljnjega strogi pasji zapor. Tudi vse mačke morajo biti varno zaprte. Konjač bo v presledkih lovil pse in mačke, ki prosto tekajo okoli.

V stranskih ulicah cenejše kupujete, nego v prometnih. Kupujte v trgovini Ljudske tiskarne, Slomškov trg 6, da se o tem prepričate.

Celje.

Posvetovanje odborov celjskih organizacij, ki se je vršilo v soboto (na praznik), je bilo namenjeno predvsem tisti gospodarski krizi, ki povzroča tudi v Celju vedno večjo brezposelnost. Dosedaj je ustavila obrat kemična tovarna in pražarna, tovarna Westen je odpustila kakih 30 delavcev in okoli 16 jih je bilo reduciranih na železnici. Delavci iz pražarne in iz tovarne Westen bodo prejimali zaenkrat za 6 tednov podporo Borze dela, toda nujno bo treba nekaj ukreniti, da dobe podporo tudi potem, ko bo ta doba potekla. Še večji reveži so pa reducirani železničarji, kateri od Borze dela sploh ničesar ne morejo dobiti. Skrajni čas

Lesnim delavcem v trezen premislek.

Vsi v organizacijo!

V sedanjem času splošne gospodarske krize ni menda nihče bolj udarjen kakor smo lesni delavci. Vsa teža brezposelnosti pritiska na nas kakor še nikoli tako.

Vrhutega izrabljajo lesni industriji in mizarski mojstri kritičen položaj lesnih delavcev zlasti mizarjev v svrhu znižanja plač, tako da žive tudi oni lesni delavci, ki še delajo pri več kot skromnih plačah, življenje, ki ni več človeka dostojno.

Kako je vse to mogoče? Odgovor je lahek. Lesni delavci smo se žal za svojo usodo in interese zelo malo ali nič brigali. Še manj pa smo se brigali za to, da bi si ustvarili pogoje, ki bi nam dali možnost, da bi se uveljavili. Manjka nam moč zavesti in potrebne združitve naših moči. Odtod prihaja, da se nas ne upošteva niti v javnosti, niti nas ne upošteva naša delodajalci. Oni gredo kratkoročno preko nas prezirajoč naše najprimitivnejše potrebe. A tudi pri poklicanih oblastih posameznik ne more najti tiste opore in zaščite, kot mu jo lahko nudi organizacija.

Zakon o zaščiti delavcev, zakon o zavarovanju delavcev, obrtni zakon, razne uredbe, na primer uredba o inspekciji dela itd., nam sicer dajejo nekaj pravic in zaščite, toda večina delavskih zakonov in uredb ostaja le na papirju iz enostavnega razloga, ker so naše moči raztepe, ker tega, kar je naše, ne zahtevamo dovolj odločno.

Kaj je vzrok tem razmeram, v katerih živimo, bolj rečeno života-rimo? Odgovor na to vprašanje ni težak. Vsak pametno, samostojno ter trezno misleči zavedni lesni delavec, odnosno mizarski pomočnik, bo z nami enega mnenja, da je pravi vzrok iskati v dejstvu, da nimamo take strokovne organizacije, ki bi nam dajala možnost skupnega in složnega nastopanja v vseh vprašanjih, ki se tičejo naših življenjskih interesov. Dosedaj je bil organiziran le mal odstotek lesnih delavcev. Izkušva pa so nas poučila, da bo treba postaviti strokovno organizacijo na drugo širšo podlago. Odločiti se moramo! To velja zlasti za vse one, ki stoje ob strani. Ustvariti moramo strokovno organizacijo, ki bo imela toliko življenske sile v sebi, da bo v stanu voditi borbo, katera je neizogibna, če hočemo boljši in večji košček kruha.

V vseh kulturnih državah, kjer so strokovne organizacije na višku, obstojajo kolektivne pogodbe, to je mezdne tarife, ki jih sklepajo strokovne organizacije s svojimi delodajalci, oziroma z njihovimi organizacijami, po katerih je delovno razmerje natančno urejeno, ravno tako tudi plače. Tako bi moglo biti tudi pri nas.

Toda prijatelji, vprašajmo se, ali bo kedaj boljše. Če se bomo zanašali na druge, tedaj bo na vsak način še slabše. Ako pa bomo razumeli sami sebe, in ako bomo končno razumeli tudi to, da bomo imeli le toliko in to, kar si bomo z lastno pomočjo pridobili in ustvarili, tedaj bo sicer počasi, toda sigurno prišlo do izboljšanja.

Sodrug, naša dolžnost nam veleva, da se do zadnjega posvetimo delu za našo organizacijo. Zavedajte se, da brez dela in žrtve ni uspeha, brez setve ni žetve, in da uživa delavstvo le toliko pravic, kolikor si jih zna samo priboriti. S. F.

Je torej, da se zganejo tudi druge institucije. Omenjena seja odborov se je o tem vprašanju posvetovala ter sklenila izvoliti poseben odsek iz predsednikov vseh odborov, ki naj skrbi predvsem za tesnejše medsebojno sodelovanje vseh delavskih organizacij v vseh onih vprašanjih, ki so skupna. Za delavske probleme, zlasti za pomoč brezposelnim, je treba zainteresirati vsjo javnost. Od javnih korporacij in oblasti je treba za-

Doslej je imela poslanska zbornica 612 poslancev, sedaj jih pa bo 615. Volitve v zbornico in senat bodo najbrže dne 17. in 24. aprila. To hoče pa senat ugotoviti in šele potem bo glasoval za proračun, ki ga je poslanska zbornica že sprejela.

Mandžurija razglasi svojo ustavo šele na delavski praznik dne prvega maja.

V Mandžuriji vodijo vstasi guerilsko vojno proti novemu japonskemu režimu. Močan oddelek vstavev, opremljen z artilerijo, se je polastil mesta Petune. V Harbinu se je 200 kitajskih vojakov uprlo japonskemu poveljstvu. Mnogo visokih uradnikov je odpovedalo službo novi mandžurski vladi.

Ameriška reprezentančna zbornica za prohibicijo. V parlamentu Zedinjenih držav se je glasovalo o predlogu, da se prepusti posameznim zveznim državam (deželam) sklepanje o prohibiciji. Parlament pa je ta predlog zavrnil z 227 glasovi proti 187 glasovom. Kljub temu pa narašča število prijateljev alkohola tudi v zbornici.

Velik požar v tržiški ladjedelnici. V Trziču (Monfalcone) je nastal dne 19. t. m. zvečer velik požar. Zgorelo je popolnoma poslopje za barvanje in popravilo vagonov. Škode je okoli 2 milijona lir.

Ruski Zeppelin na tračnicah je zgradil inženjer Grohovski v Leningradu in dosega brzino od 350 do 375 km na uro.

Tiskovni sklad.

Posnemajte! Na članskem sestanku jeseniških kovinarjev je bila zbrana vsota Din 334.— za tiskovni sklad. — Zaupnik iz Trbovelj nam je poslal Din 210.—, katero vsoto je zbral med tamošnjimi požrtvovalnimi so-drugimi za tiskovni sklad »Delavske politike«. Iskrena hvala.

htevati izvršitev čim večjih javnih del ter organizirati pomožno akcijo, v kateri naj sodelujejo organizacije, zavodi, občine, banovina in državne oblasti. Slednjič je bila sprejeta tudi resolucija Strokovne komisije, ki jo bodo podpirale vse organizacije in bo poslana narodni skupščini, predsedniku vlade, ministru za socialno politiko in banu.

Članska zborovanja celjske podružnice Konsumnega društva za Slovenijo se bodo vršila po naslednjem redu: V Šoštanju: v nedeljo, dne 3. aprila ob 14. uri v Zadrugnem domu. — V Ljubnem: v ponedeljek (praznik), dne 4. aprila ob 13. uri. — V Celju: v soboto, dne 9. aprila ob 20. uri v Delavski zbornici.

Okrožna konferenca celjske podružnice Kodesa se bo vršila v nedeljo, dne 10. aprila ob 9. uri dopoldne v Delavski zbornici. Dnevni red članskih zborovanj je: 1. Poročilo funkcionarjev krajevnega odbora; 2. poročilo zastopnika podružnice o računskem zaključku za dobo od 1. junija 1930 do 31. decembra 1931; 3. volitev novega krajevnega odbora in delegatov na okrožno konferenco (podružnični občni zbor). Za volitev krajevnih odborov ima pravico staviti predloge vsak aktiven član, ki predloži v oddajališču en teden pred vršitvijo članskega zborovanja kandidatno listo, sestojčo iz 5 odbornikov in 5 namestnikov. Kandidati morajo listo lastnoročno podpisati. Eno kandidatno listo je dolžan predložiti dosedanj krajevni odbor. Če je predloženih več kandidatnih list, se izvrši volitev po proporcionalnem sistemu. Delegete na okrožno konferenco se voli na 50 aktivnih (kupujočih) članov po enega. Okrožna konferenca bo obravnavala predvsem računski zaključek za poslovno dobo okrožij in izvolila bo iz svoje srede delegete za centralni občni zbor zadruga. — Današnji čas zahteva čim intenzivnejše delovanje delavskih organizacij

in institucij, zato upamo, da bodo članska zborovanja polnoštevilno obiskana. — **Predsedstvo podružnice Kodesa, Celje.**

Zabukovca.

Rudarji za svoje pravice. V nedeljo, dne 13. marca se je vršilo v Grižah protestno zborovanje rudarjev drž. rudnika Zabukovca proti znižanju rudarskih mezd, katero se namerava s 1. aprilom potom diktata uveljaviti. Rudarji so se udeležili zborovanja v takoj obilnem številu, da so napolnili zelo obširne prostore pri g. Škobernetu do zadnjega kotička. Shodu je predsedoval s. Kosak, o položaju in bedi rudarjev sta referirala ss. Arh in Judec, kojih izvajanja so poslušalci sprejeli z navdušenim odobravanjem. Zbrani rudarji so poslali ministru za rube in šume resolucijo, v kateri utemeljujejo svoje zahteve in svarijo pred tem, da bi se še kaj trgalo od plač, ki ne zadostujejo niti za boro življenje. Svetujejo nadalje tudi, naj se ne kopira kapitalističnih manir, kajti kriza se ne rešuje potom redukcij in znižavanj plač, ampak ravno narobe. Ako se vzame delavstvu kupno moč in se ga pože v brezposelnost, mora nastati zastoj na tržiščih. Narod bo pa umiral poleg polnih skladišč. Naj oni, ki so si pridobili z izkoriščanjem uboge delavstva ogromne milijone, te milijone zopet povrnejo. Delavstvu dela in kruha! — Rudarji.

Trbovlje.

Občina bo razdelila nekaj koruzne moke med brezposelne rudarje in naj se vsi javijo na občini.

Delavstvo se budi. Zborovanja, ki jih prireja tukajšnja podr. Zveze rudarjev Jugoslavije, so zelo dobro obiskana. Pri zadnjem zborovanju, ki se je vršilo v soboto, dne 12. t. m., so napolnili zborovalci dvorano Del. doma do zadnjega kotička. Vidi se, da pritiska težka gospodarska kriza tudi na one, kateri dosedaj niso imeli smisla za delavska vprašanja. Treba bo, da se bo delavstvo oklenilo svoje organizacije in opustilo vse, kar moti smisel za skupnost. Posebno bo treba, da se delavstvo po svojem edinem orozju — delavskem časopisu. »Delavska Politika« se mora razširiti v zadnjo delavsko družino. S tem si bo postavilo močnega činitelja v javnem življenju, kateri bo edini tolmač vsega, kar tišči delavski razred k tlom, tolmač vseh, ki hočejo sode-

Mednarodna sloga.

Dne 3. januarja so imele evropske dežele, ki v glavnem pridobivajo premož, vladno konferenco, da se zedinijo glede ratifikacije (odobritve) na zadnji konferenci mednarodnega urada dela sprejete konvencije, s katero naj se uvede 7½ urni dnevni delovnik v premožovnikih.

Vlade se niso mogle zediniti, da bi konvencijo obenem odobrile. Belgija je predvsem ugovarjala, češ, da konvencijo izvede šele po enem letu, ko so jo odobrile sosedne države. Sedaj bodo delegati zopet poročali o konferenci svojim vladam.

Prihodnja tozadevna konferenca se bo vršila v Parizu med zasedanjem konference mednarodnega urada dela.

Konvencija stoji avtomatično v veljavo, če je odobrita le dve državi, ki v glavnem producirata premož (te države so Nemčija, Velika Britanija, Francija, Belgija, Poljska, Čehoslovaška in Holandija) v roku šestih mesecev po sklenitvi na mednarodni konferenci dela. Vladne konference pa imajo očitni namen, počakati, da ta rok poteče. Proti tej nameri je že sedaj treba napeti vse strune. Vse vlade navedenih dežel je treba poklicati na odgovor. Nobena vlada se ne more izgovarjati na krivdo tuje druge države.

To nalogo morajo izvršiti organizacije rudarjev in delavska parlamentarna zastopstva.

lovati na ozdravitvi naših gospodarskih prilik. Da ni sredstev, ta izgovor ne drži. Raznih brošur, ki so brez vsake vsebinske vrednosti za delavstvo, se mnogo kolportira. Časopisja, ki z delavskim vprašanjem nima nič skupnega, tudi ni toliko, da bi za denar, ki ga delavstvo izda v te svrhe, moglo vzdržati svoj delavski časopis na višini, da bi bil zavidanja vreden. Delavstvu bi pa bil v čast in ponos. Tudi v to smer bo treba delavstvu usmeriti svoje delovanje.

Zopet intrige. Dne 15. marca t. l. je bilo sporočeno tukajšnji bratovski skladnici, da so volitve v bratovsko skladnico razveljavljene in da se vrše nove 3. aprila t. l. z mo-

tivacijo, da je vladal prevelik teror na volilce. Nam je to prav, da se volitve ponove in prosimo, da pošlje rud. glavarstvo svoje ga zastopnika, da vodi oz. prisostvuje volitvam. Na ta način odpade vsak očitak delavstvu, češ da je bil kdo teroriziran. To je potrebno radi tega, ker če gospod Miha in njegova ožja okolica ne bo prišla na svoj račun, da se ne bo zopet reklo: vladal je teror. Če kdo propade, pa magari popolnoma legalno, daje to gotovim ljudem povod, da tarnajo o terorju. Seveda je tudi teror, če kdo propade, ker je izgubil — zaupanje. K volitvam v brat. skladnico se še povrnemo.

Če se ne motimo, se vrši dne 3. aprila t. l. občni zbor tuk. zadruga Rud. dom. Za ta občni zbor se vrše že dolgo predpriprave med skupino gosp. Korena in gosp. Grabnerja. Če bo drugim prav, ona dva se bosta že sporazumela, saj se razumeta.

Senovo.

Opozorilo. Z ozirom na objavljenoto notico v št. 9 »Delavske Politike« z dne 30. jan. 1932, pod naslovom Senovo-Rajhenburg »V odgovor dopisniku 'Jutra' na gostovanje tukajšnje Svobode v Sevnici«, dne 26. dec. 1931, izjavljamo, da se ta odgovor niti tika tukajšnjega zdravnika in župana g. dr. Benedičiča in svarimo vsakega pred raznašanjem takih vesti. G. dr. Benedičič bo napram vsakemu, ki bi direktno ali indirektno o tem govoril, konsekvntno nastopil sodno pot. — Tajništvo »Svobode«, podružnica Senovo, Baraga, t. č. tajnik.

Papirnica Ljudske tiskarne
Maribor, Slomškov trg št. 6.

MALA NAZNANILA.

Vsi letni naročniki dobe **zastoni**
14 karatno originalno ameriškano

zlatu nalivno pero

ali pa **Kürschnerjev ročni leksikon**, (900 strani, 32 tabel) ali eno **prvovrstno radijsko cev**.

Zahtevajte takoj brezplačno na ogled „Radio“ Welt. Naroča se Administration der „Radio-Welt“ Wien I, Pestalozziggasse Nr. 6, ki prinaša obširne radioprograme, interesantne slike in ima lepo urejene poučne tehnične članke.

Šolske torbice, aktovke, kovčki, preobleke za kovčke, damske torbice, denarnice, pasovi itd. Istotako tudi poceni popravila v novo otvorenih torbarnih

JOSIP KARLO,
MARIBOR, Kopališka ulica št. 2
(Scherbaumov paviljon).

Razno manufakturno blago, perilo, obleke za moške in dečke, pletenine etc. priporočam po jako nizki ceni trdka

KARL JANČIČ
Maribor, Aleksandrova c. 11

Usnjate rokavice v veliki izbiri
tu in inozemske **nogavice** po nizkih cenah.

Trgovina z rokavicami in stezniki
Marija Sieber,
Maribor, Glavni trg 14, preje Gosposka 9.

Šivalne stroje, gramofone, otroške vozičke, kolesa

popravlja **JUSTIN GUSTINČIČ,**
mehanična delavnica, Maribor, Tattenbachova ulica 14.

Pletenine, stezniki, tudi jenski in kozmetični predmeti, potrebščine za otroke, nogavice, rokavice, ročna dela in krojaške potrebščine.

FRANC ŠKOF,
Maribor, Aleksandrova cesta 23.

Pristopajte k zadrugi

„Delavski dom“

r. z. z. o. z. v Mariboru

Pristopnina znaša 5 Din, delež 125 Din. Vsak delavec, delavka naj smatra za svojo dolžnost da bo član te delavske zadruga.

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih.

Za Veliko noč

Otroške nogavice par 3 50	Trdi ovratniki kom. 8.—
Moške nogavice par 3 50	Mehki ovratniki kom. 5.—
Damske nogavice par 6 50	Samoveznice, svilene 7.—
Damske flor nogavice 10.—	Otroške čevlje la.usnje
Moške srajce kom. 25.—	črne, rujave par 24.—
Moške spodnje hlače 15.—	Sandali za otroke par 22.—

kakor tudi vse vrste drugih predmetov po najnižjih konkurenčnih cenah.

EKSPORTNA HIŠA „LUNA“
Lastnik A. Pristernik / Maribor, Aleksandrova 19

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. - Telefon št. 2324.

Nalagajte svoje prihranke

v Štajerski hranilnici in posojilnici
v Mariboru, Slomškov trg št. 6.

Vloge obrestujemo po 6½%
proti trimesčni odpovedi.